

Onderzoeken vóór niertransplantatie

azdelta

Uw ziekenhuis.

Inhoud

1. Blaasonderzoek	4
2. Darmonderzoek - coloscopie	6
3. Neus-keel-ooronderzoek	9
4. Onderzoek mondholte	9
5. Onderzoek longfunctie	9
6. Fietsproef	9
7. Hartonderzoek - EKG	10
8. Maagonderzoek - gastroscopie	10
9. RX bot en borstholte, sinussen	11
10. Echo abdomen	11
11. Onderzoek zenuwen/spieren - EMG	12
12. Oogonderzoek	13
13. CT-scan abdomen	13
14. Hartonderzoek - coronarografie	14
15. Onderzoek halsbloedvaten	15
16. Vaatonderzoek - arteriële doppler	15
17. Onderzoek hartspier -thalliumscan	15
18. Hartonderzoek - echocardiografie	17
19. Botonderzoek	18
20. Glucosetolerantietest	19
21. Tandsteen verwijderen	19
22. Onderzoek huid	19
23. Extra onderzoeken bij een vrouw	20
24. Extra onderzoeken bij een man	22

© AZ Delta

Deze uitgave mag in zijn geheel noch gedeeltelijk worden gekopieerd, of openbaar gemaakt, op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Beste patiënt

Sinds enige tijd weet u dat uw nieren onvoldoende werken en is een nierfunctievervangende therapie noodzakelijk of al opgestart. Misschien denkt u hierbij ook al aan een niertransplantatie.

Om in aanmerking te komen voor een niertransplantatie, moeten er eerst een reeks onderzoeken uitgevoerd worden. Het doel van deze onderzoeken is om uw geschiktheid als kandidaat te bevestigen en tevens om de kans op latere problemen te verkleinen. De arts van de dienst nierziekten bepaalt welke onderzoeken er dienen te gebeuren, rekening houdend met uw leeftijd, geslacht, medische voorgeschiedenis...

Het secretariaat van de dienst nierziekten zal deze onderzoeken inplannen in overleg met u. Om alles vlot te laten verlopen, zal de dialyseverantwoordelijke een schema opstellen met een duidelijk overzicht van de data waarop de onderzoeken zijn vastgelegd. Deze brochure is bedoeld als leidraad doorheen uw onderzoeken.

Als u vragen hebt, aarzel niet deze te stellen aan het secretariaat nierziekten of de dialyseverantwoordelijke. U vindt de contactgegevens op de achterkant van deze brochure.

Als alle resultaten van deze onderzoeken bekend zijn, stelt één van de artsen een begeleidende brief op en wordt er door de dialyseverpleegkundige een afspraak gemaakt met het transplantatieteam in het door u gekozen transplantatiecentrum: UZ Gent of UZ Leuven. Daar wordt beslist of u in aanmerking komt voor transplantatie.

Mocht u na het lezen van deze brochure nog vragen hebben, aarzel niet om contact met ons op te nemen.

De dienst nierziekten

1

Blaasonderzoek

- Uroflowmetrie

Uroflowmetrie betekent het meten van de urinestroom. De urinestroom wordt gemeten door te plassen in een speciaal toilet dat voorzien is van meetapparatuur. De kracht van de urinestraal en de hoeveelheid geplaste urine wordt hierbij gemeten.

Dit onderzoek vindt plaats op de raadpleging urologie waarbij de kracht van het plassen zelf wordt gemeten. Dit onderzoek kan maar gebeuren bij **een zo vol mogelijke blaas** en bij **peritoneaal dialysepatiënten** dient het onderzoek met een **lege buik** te gebeuren.

- Urinecultuur en sediment

Hiervoor wordt er gevraagd om een staal urine op dialyse. U krijgt hiervoor een potje en ontsmetting om u eerst te reinigen.

- Cystografie

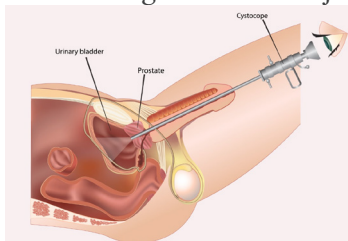
Een cystografie is een onderzoek waarbij door middel van een contrastvloeistof de blaas en de urinewegen zichtbaar worden gemaakt met behulp van RX-foto's (of röntgenfoto's). De contrastvloeistof wordt via een sonde in de blaas ingebracht. Het plaatsen van de sonde geeft een vervelend gevoel. Vervolgens wordt de contrastvloeistof aangesloten op de blaassonde en kan de vloeistof in de blaas lopen. Terwijl dit gebeurt, worden er nog meer foto's gemaakt. Vervolgens zal de blaassonde worden verwijderd en vragen we u in een bedpan of urinoir te plassen. Dit is niet zo gemakkelijk maar er moeten ook tijdens het plassen nog een aantal foto's gemaakt worden. Daarna is het onderzoek afgelopen.

Dit onderzoek gebeurt op radiologie nadat een verpleegkundige of uroloog de sonde heeft geplaatst. **Peritoneaal dialysepatiënten moeten een lege buik hebben voor het onderzoek.**

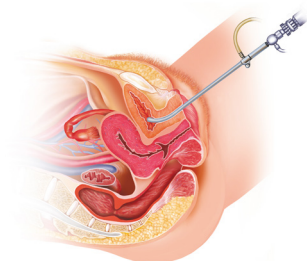
Het onderzoek neemt 30-45 minuten in beslag en na het onderzoek mag u terug naar huis. Antibiotica worden ook steeds gegeven ter voorkoming van blaasinfectie.

- Cystoscopie

Een cystoscopie is een inwendig onderzoek van de plasbuis en de blaas. Hiervoor moet u op een speciale tafel liggen met gespreide benen. Vervolgens wordt de penis of de schede gereinigd en wordt een glijmiddel ingespoten die ook wat verdovend werkt. Daarna wordt een cystoscoop ingebracht, een dunne holle buis met een sterke lichtbron, waardoor de specialist in de plasbuis en blaas kan kijken. Dit onderzoek wordt uitgevoerd op endoscopie en duurt zo'n 10 minuten. Daarna mag u onmiddellijk naar huis.

Afbeelding: cystoscopie bij een man

Afbeelding: cystoscopie bij een vrouw

Peritoneaal dialysepatiënten moeten een lege buik hebben voor het onderzoek. Antibiotica wordt ook steeds gegeven ter voorkoming van blaasinfectie.

Na het onderzoek kunt u een versterkte aandrang voelen en kan de urine wat bloederig zijn. Ook gaat het plassen vaak gepaard met een branderig, pijnlijk gevoel. Bij onvoorziene omstandigheden zoals aanhoudend of veel bloedverlies en koorts moet u contact opnemen met uw huisarts of behandelende arts.

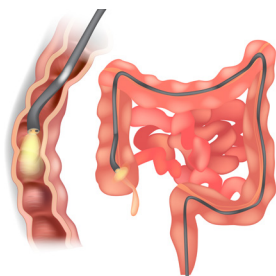
- Urine cytologie

Wanneer u op controle komt voor de onderzoeken of naar de dialyse, wordt er gevraagd om 3 keer staaltjes urine mee te brengen. U krijgt hiervoor 3 staalpotjes mee die u afgeeft aan het secretariaat nierziekten of op dialyse.

Darmonderzoek - coloscopie

Coloscopie is een onderzoek van de dikke darm. Meestal wordt dit onderzoek gecombineerd met een gastroscopie.

U wordt verwacht op dienst nierziekten voor het verrichten van een onderzoek van de dikke darm op ..... om 7.30 uur (8 uur) aan de hoofdingang van het ziekenhuis. **U mag niets gegeten of gedronken hebben 's morgens. Voor peritoneaal dialysepatiënten moet dit onderzoek eveneens gebeuren met lege buik en zal er preventief antibiotica gegeven worden.**

Vorbereiding van het onderzoek

Om de dag van opname zo aangenaam mogelijk en vlot te laten verlopen vragen we u vooraf rekening te houden met volgende zaken:

- Het is noodzakelijk dat u bij gebruik van bloedverdunnende medicatie (o.a. aspirine en aspirinehoudende pijnstillende combinaties, Ticlid, Clopidogrel, Marcoumar, Marevan, Sintrom...) met de arts overlegt of dit moet worden gestopt. Alle andere medicatie mag in principe worden doorgenomen. Bloedverdunners moeten worden gestopt tenzij uitdrukkelijk anders afgesproken met huisarts en verwijzende maag-darmspecialist.
- Om de voorbereiding vlot te laten verlopen, vragen we u om zoveel mogelijk alle restenhouddende voedingsmiddelen te vermijden 2 dagen voor het onderzoek: fruit met pitjes en velletjes den ook liefst alle rauwkost, vers fruit, donker brood in het algemeen. U mag wel wit brood, aardappelen, vlees en gekookte groenten eten.

Tenzij u felle diarree hebt of het anders is afgesproken, raden we u aan om de avond voor het onderzoek 1 liter Plenvu te drinken. De bedoeling is reeds een krachtig laxeermiddel toe te dienen om de darm zoveel mogelijk vrij te maken voor het onderzoek.

Dag van het onderzoek

U meldt zich aan om 7.30 uur - 8 uur ten laatste, **nuchter** (niet eten of drinken) aan de onthaal van het ziekenhuis. Eventueel mag u nog uw bloeddrukmedicatie innemen, met alle andere medicatie vragen we u om te wachten.

We brengen u dan naar de verpleegafdeling nierziekten waar we u, naast eventuele andere onderzoeken (zoals een bloedonderzoek en een echografie) vragen om Plenvu te drinken tot de darm volledig proper is en de stoelgang volledig helder is (zonder brokjes). Als u buikkrampen krijgt of misselijk wordt, moet u de verpleegkundige verwittigen.

Onderzoek zelf

De coloscopie gebeurt door en onder toezicht van een maag-darmspecialist onder een lichte verdoving waarbij een product wordt ingespoten via de ader. Deze stof is erg veilig en geeft geen belangrijke nevenwerkingen. Het betreft hier dus een lichte verdoving die zeer kort werkt. Het product wordt toegediend door en onder toezicht van een arts-anesthesist.

Nazorg

In principe mag u eten 1 uur na het onderzoek.

Om verzekeringsredenen en medicolegale redenen mag u dezelfde dag geen wagen besturen. Dit betekent dat u zich moet laten afhalen op de dienst nierziekten in de namiddag, in principe vanaf 16 uur.

Na de procedure krijgt u onmiddellijk een voorlopig verslag mee voor de huisarts en delen we u het resultaat mondeling mee. U kunt 1 tot 2 uur na het onderzoek nog last hebben van lucht of rommelingen in de darm.

Als u vooraf met uw bloedverdunner bent gestopt, is het aangewezen de arts te vragen in hoeverre deze nu mogen worden herstart.

Risico's

Elk onderzoek heeft een zeker risico maar bij een darmonderzoek als coloscopie is het risico klein. Soms moet een poliep worden weggenomen. Er is dan een klein risico van darmperforatie (gaatje in darm) of bloeding (in de wereldliteratuur: tussen 0,04 en 2,1 procent van de gevallen). Dan kan een bijkomende operatie nodig zijn.

3

Neus-keel-ooronderzoek

Onderzoek waarbij keel, neus en oren worden nagekeken. Er is geen specifieke voorbereiding vereist. Meestal wordt dit gecombineerd met een CT-sinussen waarbij er een scan wordt gemaakt van de sinussen en vindt dit plaats voor het neus-keel-ooronderzoek.

4

Onderzoek mondholte

Bij dit onderzoek wordt een volledig overzicht van de tanden gemaakt door middel van een foto. Ook mensen met een volledig kunstgebit, dienen dit onderzoek te ondergaan. Er is geen specifieke voorbereiding vereist.

5

Onderzoek longfunctie

Via een longfunctieonderzoek wordt er gemeten hoe groot de longinhoud is door het blazen in een toestel. U hoeft hiervoor niet nuchter te zijn **maar peritoneaal dialysepatiënten moeten zich aanbieden met lege buik**. Van belang is dat u een comfortabele zittende houding aanneemt met de hemdskraag en de riem open.

6

Fietsproef

De fietsproef of cyclo-ergometrie test het inspanningsvermogen en eventuele klachten, zoals kortademigheid, pijn op de borstkas, duizeligheid... Vernauwingen en hartritmestoornissen bij inspanning kunnen door deze test worden opgespoord. Het onderzoek duurt 15 tot 20 minuten (waarvan 5 tot 10 minuten fietsen) en wordt verricht door een kinesist en een arts.

Peritoneaal dialysepatiënten hebben een lege buik nodig. Anders geen specifieke voorbereiding.

Foto van een fietsproef

7

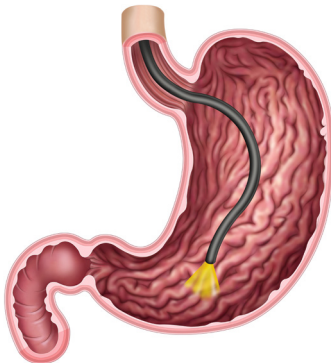
Hartonderzoek - EKG

Een elektrocardiogram (EKG) is de grafische weergave van de elektrische activiteit van het hart in functie van de tijd. Met 10 elektroden op de huid (4 op de armen en benen en 6 op de borst) wordt de elektrische spanning van het hart, via een toestel, in kaart gebracht. Er is geen specifieke voorbereiding vereist.

8

Maagonderzoek - gastroscopie

Bij een gastroscopie wordt een soepele, flexibele sonde (gastroscoop) gebruikt om de slokdarm, maag en de twaalfvingerige darm te onderzoeken. De gastroscoop is een soepele tube die via de keel wordt ingebracht.

Over het algemeen wordt een gastroscopie goed verdragen en kan dit uitgevoerd worden door gebruik te maken van een verdovende keelspray. Eventueel komt er een lichte algemene verdoving bij wanneer het onderzoek langer gaat duren. De verdoving gebeurt door middel van een naaldje in uw arm. Daarom is het aangewezen dat u iemand u begeleidt omdat het verboden is om dezelfde dag nog met de auto te rijden na toediening van verdovende medicatie.

Bij peritoneaal dialysepatiënten moet dit onderzoek gebeuren met een lege buik. Verder moet u **nuchter** zijn vanaf 24 uur 's nachts. Het onderzoek vindt plaats op de dienst endoscopie.

Door de verdoving van mond en keel mag u niet eten of drinken tot deze verdoving uitgewerkt is, wegens het gevaar op verslikken. Dit duurt gemiddeld 1 uur. Wanneer er verdoving is toegediend in uw arm, dient u gemiddeld 1 tot 2 uur ter plaatse blijven tot dit middel is uitgewerkt! In dat geval mag u gedurende de eerstkomende 12 uur ook geen auto besturen.

9 RX bot en borstholte, sinussen

Een RX of röntgenfoto wordt gebruikt om afbeeldingen van het inwendige van het lichaam zichtbaar te maken, zoals: bot, borstholte (thorax) en sinussen. Er is geen specifieke voorbereiding vereist. Dit is een snel en pijnloos onderzoek.

10 Echo abdomen

U wordt verwacht op de dienst endoscopie met een zo **vol mogelijke blaas**. Dit onderzoek is een eenvoudig, ongevaarlijk en pijnloos. Via de buikwand, kunnen de arts de organen in de buikholte bekijken. De arts brengt hiervoor een olieachtige vloeistof aan op de buik en strijkt daarna met een apparaatje over de buikwand. **Dit onderzoek moet met lege buik gebeuren bij peritoneaal dialysepatiënten.**

Voorbeeld van een echotoestel

11 Onderzoek zenuwen/spieren - EMG

EMG of electromyografie is een onderzoek waarbij de zenuwen en/of spieren van de armen en benen worden nagegaan. Tijdens het onderzoek moet u op een bank gaan liggen, waarna enkele vochtige bandjes om de armen en/of benen worden bevestigd.

Bij het onderzoek van de zenuwen worden aan de armen of benen kleine elektrische schokjes toegediend waarbij de handen of voeten wat gaan bewegen.

Bij het onderzoek van de spieren wordt op 1 of meerdere plaatsen in de spieren een heel dun naaldje gestoken. we vragen u dan de spieren enige keren aan te spannen. Op een monitor kan de werking van de zenuwen en/of spieren gecontroleerd worden. Wanneer u zich in een ontspannen houding kan plaatsen, zijn de prikken met de uiterst dunne elektrodenaaldjes nauwelijks pijnlijk.

12 Oogonderzoek

Het onderzoek van de ogen door een oogarts is pijnloos en hoeft geen specifieke voorbereiding. Patiënten die een bril dragen moeten die wel mee nemen naar de raadpleging.

13 CT-scan abdomen

Een CT-scan van het abdomen wordt genomen om eventuele problemen ter hoogte van darmen, lever, nier, milt, enz. te beoordelen. Het is van belang dat de patiënt hiervoor niet beweegt. We vragen u om af en toe de adem in te houden. We proberen het onderzoek steeds uit te voeren zonder het gebruik van contrast. Als er wel contrast nodig is, moet u ofwel 1 liter water met contrast te drinken of spuiten we wat contrastvloeistof in in de ader.

Voor peritoneaal dialysepatiënten moet dit onderzoek gebeuren met lege buik.

Voorbeeld van een CT-scan

14

Hartonderzoek - coronarografie

Hartkatheterisatie of coronarografie is het onderzoek waarbij een dunne slang of katheter tot in het hart wordt opgeschoven. De katheters die ongeveer een meter lang zijn, worden via de lies of de elleboogplooï door de bloedvaten naar het hart opgeschoven. Hiervoor zijn er vooraf bepaalde bloedafnames nodig en bekijkt de arts of uw medicatie al of niet mag ingenomen worden.

Voor deze procedure is een opname vereist. We rijden u in een bed naar het onderzoek. Daar stapt u zelf op de onderzoekstafel waar alles tot in de puntjes wordt voorbereid. De huid wordt ontsmet en u wordt afgedekt met grote groene doeken. De huid wordt verdoofd waar de katheter zal worden ingebracht. Binnen in de bloedvaten voelt u meestal geen pijn en de katheter kan vrij bewogen worden zonder onaangename gewaarwording.

Om een goed beeld te krijgen van de werking van het hart wordt er een contrastvloeistof ingespoten. Dit gaat gewoonlijk gepaard met een warmtegevoel over het lichaam. Tijdens het filmen zal de hartspecialist u meermaals vragen om uw adem in te houden. De camera en de röntgenapparatuur maken bij het filmen nogal wat lawaai.

Verwittig de arts en de verpleegkundige als u allergisch bent aan jodium of contraststoffen!

Het onderzoek neemt ongeveer 1 tot anderhalf uur in beslag. Bij een onderzoek vanuit de lies wordt de aangeprikte plaats geruime tijd met de hand of met een speciaal toestel afgeduwd en daarna verbonden. Na het onderzoek moet u enkele uren in bed blijven en het been met het drukverband moet dan stil blijven liggen. Hiervoor brengen we u terug naar uw kamer waar u de verpleegkundigen u verder opvolgen.

Dit onderzoek dient bij peritoneaal dialysepatiënten met lege buik te gebeuren.

15 Onderzoek halsbloedvaten

Met ultrageluid worden de bloedvaten in de hals onderzocht. Dit onderzoek is een eenvoudig, ongevaarlijk en pijnloos onderzoek. We brengen eerst een olieachtige vloeistof aan op in de hals en daarna strijken we met een apparaatje over de hals. Hierdoor kunnen de bloedvaten zichtbaar gemaakt worden. U voelt hier niets van maar u hoort wel uw bloed stromen. Dit onderzoek vindt plaats op de dienst endoscopie en neemt ongeveer 30 minuten in beslag.

16 Vaatonderzoek - arteriële doppler

Een arteriële doppler is een vaatonderzoek dat de doorbloeding van de slagaders in de benen en/of armen onderzoekt. Tijdens het onderzoek ligt u ontspannen op een onderzoeksbank met de benen en/of armen volledig ontbloot. De slagaders worden op de huid met een soort pen afgetast waardoor ze zichtbaar zijn op een scherm. Het onderzoek is pijnloos en duurt ongeveer 20 minuten.

17 Onderzoek hartspier -thalliumscan

Een thalliumscan is een onderzoek waarbij de doorbloeding van de hartspier wordt onderzocht, zowel in rust als in belasting. Dit gebeurt met behulp van radioactieve vloeistoffen.

Vorbereiding

De dag voor het onderzoek en de dag van het onderzoek mag u geen cafeïnehoudende dranken gebruiken, zoals: thee, koffie, cola en cacao-producten. Het kan soms nodig zijn sommige medicatie te stoppen een 2-tal dagen voor het onderzoek.

Het onderzoek zelf bestaat uit 2 delen, die op 2 verschillende dagen worden uitgevoerd. Op de ene dag wordt de scan uitgevoerd na een inspanningsproef en op de andere dag in rusttoestand. Dit onderzoek gebeurt steeds in de voormiddag. Voor het onderzoek moet u steeds nuchter zijn. Er mag dus ook geen medicatie ingenomen worden de ochtend van het onderzoek.

Peritoneaal dialysepatiënten dienen eveneens een lege buik te hebben.

Het onderzoek zelf

De inspanningsproef bestaat ofwel uit een fietsproef, ofwel uit een belasting van het hart met medicatie (Persantine), beiden onder ECG-monitoring.

1. Verloop van het onderzoek na inspanningsproef met de fiets

Er wordt een infuus geplaatst zodat op het moment van maximale inspanning een radioactieve vloeistof kan ingespoten worden om nadien de doorbloeding van het hart in beeld te brengen. Tijdens het fietsen wordt de belasting geleidelijk opgedreven. Het is de bedoeling dat u een zo hoog mogelijke inspanning levert.

Op het moment van maximale inspanning wordt een radioactieve stof ingespoten, waarna u nog 1 minuut op hetzelfde niveau moet verder fietsen. Alles gebeurt onder ECG-monitoring en supervisie van een arts. Als u klachten ervaart, meldt u dit aan de begeleidende arts. Na het fietsen worden beelden gemaakt van uw hart.

De inspanningsproef duurt ongeveer 20 minuten en de beeldvorming ervan eveneens 20 minuten.

2. Verloop van het onderzoek na belasting van het hart met medicatie (Persantine)

Er wordt een infuus geplaatst voor de geleidelijke toediening van Persantine, een vaatverwijder van de kransslagaders van het hart, waardoor er meer bloed stroomt naar de hartspier.

Indien mogelijk, moet u tijdens en na de toediening van Persantine fietsen aan een lage weerstand. Op het moment van maximale belasting van uw hart wordt een radioactieve vloeistof ingespoten om nadien de doorbloeding van het hart in beeld te brengen.

Alles gebeurt onder ECG-monitoring en supervisie door een arts. Als u klachten ervaart, meldt u dat aan de begeleidende arts. Na de inspanningsproef worden beelden van uw hart gemaakt.

De inspanningsproef duurt ongeveer 20 minuten en de beeldvorming eveneens 20 minuten.

3. Verloop van het onderzoek in rust

U krijgt een inspuiting met een radioactieve stof en na ongeveer 60 minuten worden beelden gemaakt van uw hart gedurende 20 minuten.

Na het onderzoek mag u gewoon weer eten of drinken. De radioactieve stof verliest zijn activiteit vanzelf in de loop van enkele dagen.

18 Hartonderzoek - echocardiografie

Een echocardiografie gaat door op de dienst endoscopie. Dit onderzoek is een eenvoudig, ongevaarlijk en pijnloos onderzoek. Ter hoogte van het hart brengen we een olieachtige vloeistof aan. Daarna strijken we erover met een speciaal apparaatje. Het onderzoek leert iets meer over de grootte van de verschillende hartkamers, de pompfunctie van de hartspier en de functie van de hartkleppen. De meeste aangeboren of verworven structurele hartafwijkingen kunnen met deze techniek worden opgespoord.

19 Botonderzoek

Een botten densitometrie is een meting van de dichtheid van het bot op verschillende plaatsen zoals de heup en de wervelkolom en eventueel de pols of andere botten om daarmee ook de kans op breuken te bepalen.

Tijdens het uitvoeren van de meting ligt u op een gewone onderzoekstafel. Een camera, gemonteerd op een arm, beweegt boven het onderste gedeelte van de rug en de heupen. Tijdens de meting is het van belang om zo stil mogelijk te liggen. Metalen voorwerpen verstoren de meting en daarom moet u kledij met ritsen of knopen uittrekken.

Het onderzoek neemt ongeveer 20 minuten in beslag. Bij een patiënt aan hemodialyse, moet dit onderzoek na dialyse gebeuren. Het onderzoek is volledig pijnloos en er is geen specifieke voorbereiding vereist.

Peritoneaal dialysepatiënten dienen wel een lege buik te hebben.

Foto van een BMC-meting

20 **Glucosetolerantietest**

Dit is een onderzoek dat wordt uitgevoerd om suikerziekte op te sporen. De patiënt moet zich nuchter aanmelden in de bloedafname. Na een bloedafname moet u maximum 300 ml suikerwater drinken en daarna nemen we op regelde tijdstippen nog een paar keer bloed af.

21 **Tandsteen verwijderen**

Bij dit onderzoek verwijdert een tandarts al het tandsteen. Tandsteen is de benaming voor de bruine aanslag op het gebit. Bacteriën kunnen zich hierdoor onder het tandvles nestelen. Het tandvles geraakt ontstoken en de wortels van de tanden komen bloot en daardoor los te liggen. In het kader van een transplantatie is het van belang dat alle mogelijke bronnen van infectie worden vermeden. Daarom is eventuele verwijdering van tandsteen of aangetaste tanden noodzakelijk.

22 **Onderzoek huid**

Bij dit onderzoek wordt gecontroleerd of er geen abnormale vormen op de huid zijn. Dit onderzoek vergt geen specifieke voorbereiding.

23 Extra onderzoeken bij een vrouw

- Mammografie

Hier worden met behulp van een speciaal toestel foto's gemaakt van het borstweefsel. De borst wordt samengedrukt om de weefsels beter in beeld te krijgen en om de stralingsbelasting zo laag mogelijk te houden. Dit kan wel pijnlijk zijn. Het onderzoek gebeurt het best na de menstruatie. Om een goed beeld te krijgen gaat de verpleegkundige u in verschillende houdingen plaatsen. Dit zijn niet steeds de meest comfortabele houdingen. Nadat de foto's gemaakt zijn, vraagt de verpleegkundige u even te wachten in de wachtkamer. Als de foto's goed zijn, mag u naar huis.

Het is aangewezen om de dag van het onderzoek **geen deodorant, talkpoeder of lotion** te gebruiken onder de oksels. Een mammografie wordt soms gecombineerd met een echo van de borsten.

Voorbeeld van een mammografie.

- Gynaecologisch onderzoek

Bij een gynaecologisch onderzoek wordt er een 'uitstrijkje' afgenomen van de cellen die in de baarmoederhals aanwezig zijn om te testen op baarmoederhalskanker. Dit kan gebeuren in het ziekenhuis of bij de eigen gynaecoloog. Uw gynaecoloog moet dan de resultaten doorgegeven aan de dialyseverpleegkundige zodat alle informatie verzameld kan worden voor het transplantatiecentrum in Gent of Leuven. Er is geen specifieke voorbereiding vereist. **Dit onderzoek dient bij peritoneaal dialysepatiënten met lege buik te gebeuren.**

24 Extra onderzoeken bij een man

- PSA

PSA is de afkorting van Prostaat Specifiek Antigen en is een bloedonderzoek waarbij er gekeken wordt of de prostaat niet vergroot is. Deze test wordt meestal gecombineerd met andere bloedafnames ter controle.

- Echo prostaat

De prostaatechografie is de beste methode om de prostaat in beeld te krijgen. Omdat de prostaat moeilijk zichtbaar is, moet er via de anus een echografiesonde worden ingebracht. Dit onderzoek vergt geen specifieke voorbereiding en neemt ongeveer 10 minuten in beslag.

Dit onderzoek dient bij peritoneaal dialysepatiënten met lege buik te gebeuren.

Notities

A series of 20 horizontal dotted lines for taking notes.

Contact

Secretariaat dienst nierziekten

☎ 051 23 74 20

Dispatch dialyse

☎ 051 23 38 98

✉ dialysermt@azdelta.be

www.azdelta.be

Bron: dienst nierziekten

Artsen

Dr. Gert De Schoenmakere

Dr. Bart Maes

Dr. Thomas Malfait

Dr. Hans Schepkens

Dr. An Vanacker

Dr. Ignace Vandewiele